

Motion till riksdagen 2013/14:N16

av Jennie Nilsson m.fl. (S)
med anledning av prop. 2013/14:159

Bättre information och tydligare ansvar vid mineralprospektering

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hållbarhet för svensk gruv- och mineralnäring.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en förutsättningslös översyn av mineralavgiften.

Motivering

För ett litet, exportberoende land som Sverige är samverkan och innovation grunden för framgång och det som har gjort att Sverige kan hävda sig i den internationella konkurrensen. I regeringsställning utformade vi socialdemokrater strategiska samverkansprogram för nyckelbranscher i syfte att stärka svensk konkurrenskraft. Sverige behöver mer av strategisk samverkan inför framtiden – inte mindre.

Gruvindustrin är ett tydligt exempel på en näring som är beroende av samverkan. Efterfrågan i tillväxtländer som Indien och Kina har gjort att gruvbranschen fått en kraftig tillväxt de senaste åren. De svenska tillgångarna är också avgörande för Europas mineralförsörjning – bara LKAB står i dag för mer än 90 procent av Europas järnmalmproduktion. Allt detta innebär stora intäkter för staten, stora investeringar i forskning och innovationer och fler jobb i vårt land. Den svenska gruv- och mineralnäringen är inte bara livsviktig för enskilda samhällen i Norrbotten, Västerbotten eller Bergslagen. Den är en framtidsbransch som erbjuder stora möjligheter för Sverige och utgör därmed ett nationellt intresse.

Utan en aktiv politik för gruv- och mineralnäringen riskerar vi att missa en uppenbar potential till ökad sysselsättning och en långsiktigt hållbar utveckling. Näringens betydelse för den svenska ekonomin, den stora internationella

Fel! Okänt namn på

efterfrågan och svenskt miljökunnande är viktiga skäl för att stödja gruvindustrins vidareutveckling.

Med tanke på att utvecklingen inom gruvnäringen är exceptionell och sker på orter som generellt har sämre möjligheter än kommunerna i och kring storstadsregionerna att hantera de krav näringens utveckling ställer, behövs fler insatser som gör att de förutsättningar som varje samhälle har för att komplettera gruvnäringen tillvaratas. För att klara de utmaningar som såväl nya som befintliga gruvsamhällen står inför, som exempelvis Malmberget och Kiruna, krävs det att alla politikområden samverkar och involveras.

Intresset för att prospektera efter nya fyndigheter är stort i vårt land. Det kommer att fortsätta vara de traditionella mineralerna som driver fram stora investeringar. Det gäller järn, koppar, kalium och fosfater. Men jakten har också startat på nya, strategiskt viktiga och kritiska mineraler som behövs i nya tekniska innovationer och uppfinningar. Gruvindustrin är en motor för innovation, och Sverige är i dag världsledande på flera områden, både som producerande gruvnation och som leverantör av utrustning.

Samtidigt innebär gruvbrytning stor påverkan på omgivningen, och därför måste den svenska mineralpolitiken vara långsiktig och verksamheten hållbar. Den måste samexistera med människor, natur, renkötsel och turistnäring. En fortsatt expansion ställer därför höga krav på ett aktivt miljöarbete. Vi har i dag en av världens hårdaste miljölagstiftningar i Sverige, vilket vi ska fortsätta att ha. Ingen tjänar dock på utdragna processer kring tillståndsprövningar. Det krävs en säkrare, snabbare och mer samordnad hantering av frågor som rör miljöarbete. Detta ska riksdagen ge regeringen till känna.

Sverige ska vara en föregångare när det gäller hållbar utveckling. Det handlar både om miljö och om social hållbarhet. Vi menar att det vore en förödande utveckling för framför allt norra Sverige om gruvstäder utvecklas till enbart flyg-in- och flyg-ut-plattformar. För livskraftiga gruvsamhällen krävs fler bostäder, så att människor kan bosätta sig i kommunen och betala skatt till skola, vård, omsorg och annan service som behövs. Det krävs investeringar i vägar, tåg och transporter och en strategisk utbildningspolitik som gör att människor kan ta de jobb som växer fram.

Det tilltagande intresset för expansion inom gruvsektorn gör att det nu finns skäl att förutsättningslöst se över de avgifter som berör gruvnäringen. I en sådan översyn bör exempelvis den prospekteringsavgift som regleras i 14 kap. 2 § minerallagen ingå. Utgångspunkten för översynen bör vara att skapa en tydlig ansvarsfördelning mellan näringens olika aktörer och det omgivande samhället i syfte att hantera de långsiktiga utmaningar som näringen står inför.

Sveriges gruv- och mineralnäring är ett nationellt intresse som också kräver en nationell strategi. Den är beroende av andra aktörer, av staten, kommunerna och den akademiska världen. Därför beställde riksdagen på Socialdemokraternas initiativ ett program för en sammanhållen gruv- och mineralstrategi i samverkan med näringen, olika aktörer och den akademiska världen. Det var välkommet att regeringen till slut kom med en mineralstrategi som ett första steg på vägen. Strategin pekar ut många viktiga frågor, som framtidens bostads- och kompetensförsörjning och investeringar i forskning, innovation

Fel! Okänt namn på

och infrastruktur för godstransporter. Men många av de politiska lösningarna och de skarpa förslagen lyser fortfarande med sin frånvaro. Gruvnäringen behöver långsiktiga spelregler för att kunna hantera de utmaningar vi står inför. Sverige har allt att vinna på breda och långsiktiga överenskommelser om gruvnäringens framtid. Därför borde regeringen lämna strategin till riksdagen och söka en blocköverskridande överenskommelse kring näringens villkor.

Stockholm den 2 april 2014

Jennie Nilsson (S)

Carina Adolfsson Elgestam (S)

Börje Vestlund (S)

Ann-Kristine Johansson (S)

Berit Högman (S)

Krister Örnfjäder (S)

Ingemar Nilsson (S)

Ingela Nylund Watz (S)